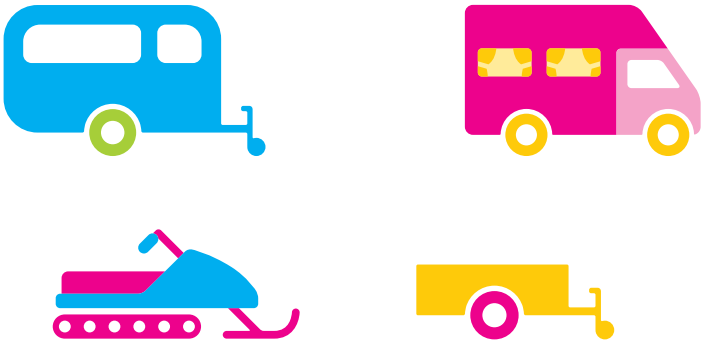

Försäkringsvillkor

Motorfordon Företagsmotor

Husbil
Husvagn
Motorcykel
Moped
Släpvagn
Terränghjuling
Terrängvagn
Terrängskoter
Snöskoter
Försäkringsvillkor 1 maj 2025

Folksam

S8983 25-05

Innehåll

Översiktlig information ... 3
Allmänna försäkringsvillkor ... 8
Kristerapi ... 10
Trafikförsäkring ... 11
Ansvarsförsäkring ... 13
Egendomsförsäkring ... 14
Räddningsförsäkring ... 25
Rättsskyddsförsäkring ... 27
Allmänna bestämmelser ... 30
Övrig information ... 34
Om skada inträffar ... 35
Vid frågor om försäkring eller skador ... 37
Om vi inte skulle komma överens ... 38

Översiktlig information

Före den egentliga villkorstexten får du i det här avsnittet en översiktlig information om hur försäkringen gäller.

Detta häfte innehåller de försäkringsvillkor som gäller för Motorfordon Företagsmotor. När vi i villkoren använder orden ”du ”, ”din ” menar vi – om inte annat sägs – både försäkringstagaren och var och en av övriga försäkrade personer. Med ”vi” och ”oss” avses försäkringsgivaren, det vill säga Folksam.

Försäkringsgivare är Folksam ömsesidig sakförsäkring, organisationsnummer 502006-1619, Adress: 106 60 Stockholm. Telefon: 0771-950 950.

Folksams verksamhet står under tillsyn av Finansinspektionen och vår marknadsföring följer svensk lag.

Folksam ömsesidig sakförsäkring tillhandahåller i huvudsak försäkring för boende, motorfordon och båtar. Omfattningen av din försäkring framgår av försäkringsvillkoren. Dessa tillhandahålls på svenska och all kommunikation mellan dig och oss sker på svenska. Alla utskick avseende ditt/företagets försäkringsinnehav sker till din folkbokföringsadress/företagets adress, såvida vi inte kommer överens om annat. Om inte annat avtalats är försäkringstiden ett år.

Omfattning

När du köper försäkring för moped, terrängskoter, terrängvagn, terränghjuling, snöskoter, motorcykel och husbil finns omfattningarna trafikförsäkring, halvförsäkring och helförsäkring. För husvagn och släpvagn finns halvförsäkring och helförsäkring.

Var rädd om dig och ditt fordon

För att du ska få full ersättning måste du vara försiktig. Annars kan du helt eller delvis förlora din rätt till ersättning.

Viktiga villkor

Det finns två aktsamhetskrav som alltid gäller för att du ska kunna få full ersättning för skador på ditt fordon:

- Du får inte köra fordonet om du saknar giltigt körkort/förarbevis eller inte uppnått godkänd ålder.
- Vid övningskörning ska du följa de regler som gäller.

Vi ersätter inte skador på ditt fordon

- om det skadats under en tävling, träning eller liknande inom ett tävlingsområde, till exempel en racingbana
- om skadan uppkommit under höghastighetskörning på vanlig väg – till exempel streetracing.

Allmän information

Det här är en sammanfattning av försäkringsvillkoren. Det är de fullständiga försäkringsvillkoren som tillsammans med försäkringsbeskedet utgör avtalet mellan oss. I försäkringen finns vissa begränsningar och så kallade aktsamhetskrav, det vill säga krav på försiktighet. Vissa av dem finns beskrivna i den här informationen, men vi vill göra dig uppmärksam på att det är de fullständiga villkoren som gäller, se Allmänna försäkringsvillkor.

Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i EES-länderna och i andra länder som är anslutna till systemet med grönt kort. Den gäller också under transport mellan dessa länder. Avställningsförsäkringen gäller bara i Sverige.

Försäkringsbelopp och premie

Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat till oss. Premien påverkas bland annat av hur mycket du kör per år. Du kan själv påverka din premie genom att välja självrisk i de fall det är möjligt.

Anmäl ändrade förhållanden!
Om något förhållande som finns angivet i avtalet mellan dig och oss förändras och detta påverkar risken ska du meddela oss detta så fort du kan. Annars riskerar du att helt eller delvis stå utan försäkringsskydd.

Försäkringens giltighet
Ditt försäkringsavtal förnyas automatiskt för ett år i taget och det inte sagts upp av dig eller av oss. Du kan när som helst under försäkringstiden säga upp försäkringen att gälla vid försäkringstidens utgång. Under försäkringstiden kan du under vissa förutsättningar säga upp avtalet att upphöra före försäkringstidens utgång, bland annat vid skada eller om behovet upphört, till exempel om du säljer fordonet eller ställer av det i vägtrafikregistret. Om du har en gruppförsäkring kan du när som helst under försäkringstiden säga upp försäkringen att genast upphöra. Vi kan säga upp avtalet om premien inte betalas i rätt tid.

Vad omfattar egendomsskyddet?
Försäkringen gäller fordonet i standardutförande och annan normal utrustning som hör till fordonet. Här gör vi skillnad mellan olika typer av utrustning: Om den tekniska utrustningen är fabriksmonterad, det vill säga unik för fabrikatet och monterad i fordonet av tillverkaren eller av en verkstad som biltillverkaren auktoriserat, ersätter försäkringen utan beloppsbegränsning. Om den tekniska utrustningen är eftermonterad kan du få som mest 20 000 kronor i ersättning. Värdet av utrustningen minskar för varje år du har haft den.

Vad omfattar inte egendomsskyddet?
Försäkringen gäller inte saker som du har med dig i fordonet, till exempel mobiltelefon, surfplatta, bagage eller gps.

Vad kan du vänta dig i ersättning?
Hur mycket ersättning du kan få beror på typ av skada. Det är alltid bara det ekonomiska värdet som ersätts – alltså det marknadsvärde som egendomen som skadats har precis innan olyckan var framme. Vi gör en bedömning hur vi ska ersätta dig. Det kan ske kontant, genom att vi bekostar en repareration av skadan eller att vi ersätter det som skadats med något likvärdigt. Vi ställer hårda miljökrav på de verkstäder vi använder. Det är därför viktigt att du kontaktar Folksam innan du beställer reparationer eller liknande.

Om självriskkrav och aktsamhetskrav
I vissa fall får du själv stå för en del av kostnaden – en så kallad självrisk. Vilket belopp som gäller för dig ser du på ditt försäkringsbesked. I vissa fall kan du behöva betala en förhöjd självrisk, till exempel om föraren vid skadetillfället var under 24 år. Om du brutit mot något av de aktsamhetskrav som vi ställer på dig kan vi sänka ersättningen som du får, till exempel om fordonets underhåll är eftersatt eller om föraren var berusad när skadan uppstod.

Mervärdesskatt
Om försäkringstagaren är redovisningsskyldig för mervärdesskatt, betalar försäkringen inte en sådan kostnad. På begäran skall försäkringstagaren utnyttja sin avlyftningsrätt för mervärdesskatt gällande skadelidandes kostnader.

Trafikförsäkring - obligatoriskt skydd
Den som äger ett trafikförsäkringspliktigt fordon måste ha en trafikförsäkring om fordonet ska användas i trafiken. Det är trafikskadelagen som beskriver hur trafikförsäkringen gäller. Det är en trygghet för alla i trafiken att veta att den som skadas får hjälp och ersättning.

Vi ersätter personskador – om du själv, dina passagerare eller andra i trafiken skadas, skador som du med ditt fordon orsakar någon annans fordon, skador som du med ditt fordon orsakar någon annans egendom, till exempel staket eller hus.

Begränsningar i trafikförsäkringen
Vi ersätter inte skador på ditt fordon eller egendom.

Självrisker i trafikförsäkringen

- Grundsjälvrisk om du har orsakat olyckan, det vill säga varit vållande. Grundsjälvrisken för trafikförsäkringen kan variera beroende på vilken självrisk du valt.
- 1 000 kronor utöver grundsjälvrisk om föraren var under 24 år när olyckan inträffade.
- 10 procent av ett prisbasbelopp utöver grundsjälvrisk om fordonet körts av någon som inte har giltigt körkort, är berusad eller vårdslös eller om regler för övningskörning inte följts.
- 10 procent av ett prisbasbelopp utöver grundsjälvrisk om du inte kan visa vem som kört fordonet vid en trafikskada.

Kristerapi

Kristerapi ingår i försäkringen om du har en omfattning där trafikförsäkring ingår. Om du drabbas av psykisk ohälsa efter en skada som vi ersätter, får du upp till tio behandlingar hos en legitimerad psykolog eller psykoterapeut som vi anvisar till.

Halvförsäkring

För moped, terrängskoter, terrängvagn, terränghjuling, snöskoter, motorcykel och husbil så ingår utöver trafikförsäkring och kristerapi också brandförsäkring, glasförsäkring, stöldförsäkring, och rättsskyddsförsäkring. För husbil ingår även maskin- och elektronikskadeförsäkring, hushåll- och installationsförsäkring, räddningsförsäkring och ansvarsförsäkring. För husvagn och släpvagn ingår brandförsäkring, glasförsäkring, stöldförsäkring och rättsskyddsförsäkring. För husvagn ingår även hushåll- och installationsförsäkring samt ansvarsförsäkring.

Självrisker i halvförsäkringen

Självrisk för delarna i halvförsäkringen kan variera beroende på vilka självrisker du har valt. De framgår av ditt försäkringsbrev.

Brandförsäkring

Vi ersätter om ditt fordon skadas av brand, blixtnedslag eller explosion (punkterat däck definieras inte som explosion). Vi ersätter också om ditt fordon skadas av brand som har anlagts av någon utomstående (tredje man). Det vill säga någon annan än du själv och som har handlat utan ditt samtycke. Fabriksmonterad teknisk utrustning till exempel informations- och kommunikationssystem för data och navigering ersätts utan beloppsbegränsning förutsatt att den är fast monterad och konstruerad för att enbart användas i fordonet.

Begränsningar i brandförsäkringen

Vi ersätter inte om ditt fordon börjar brinna i samband med att du krockar eller kör av vägen – då är det vagnskadeförsäkringen som ersätter. Elkablar, bränsleledningar och komponenter ska vara fackmässigt monterade. Använd bara godkända anordningar om fordonet ska värmas eller torkas.

Glasförsäkring

Vi ersätter glasrutor som spräcks eller krossas, till exempel av stenskott.

Begränsningar i glasförsäkringen

Vi ersätter inte skador på glastak eller taklucka. Det ersätts av vagnskadeförsäkringen. Vi ersätter inte heller glas som går sönder i samband med att du krockar eller kör av vägen. Det ersätts av vagnskadeförsäkringen.

Stöldförsäkring

Vi ersätter skada som uppstår om någon stjäl eller försöker stjäla hela eller delar av ditt fordon. Gäller oavsett om gärningsmannen tänkt behålla, sälja eller tillfälligt använda fordonet. Vi ersätter fabriksmonterad utrustning utan beloppsbegränsning..

Begränsningar i stöldförsäkringen

Vi ersätter inte saker som stjäls ur fordonet, då kan du få ersättning från hem- eller företagsförsäkringen. Vi ersätter inte om någon i ditt hushåll, eller någon annan som har tillgång till fordonet tar eller lånar det utan lov. Vi ersätter inte heller hjul till ett högre värde än 10 000 kronor om hjulen saknade hjullås vid stölden. Delar som inte är fast monterade ska vara inlåsta i fordonet. Del eller utrustning som inte är fast monterad ska förvaras inlåst i en lokal som bara du har tillgång till. Fordonet ska låsas med ratt- eller växellås om det inte står i ett låst garage eller på verkstad för reparation och service. Nyckeln får inte lämnas kvar i fordonet eller i närheten av det, och inte märkas med registreringsnummer, namn eller adress. Om fordonet har startspärr ska du koda av en förlorad nyckel.

Räddningsförsäkring
Vi ersätter person- och fordonstransporter i samband med vissa nödsituationer till exempel om ditt fordon stjäls, skadas eller får driftstopp. Vi ersätter bärgning till verkstad eller i vissa fall transport hem och även i vissa fall hemtransport av det skadade fordonet även om det är utomlands. Vi ersätter också nödvändiga kostnader för föraren och passagerarna för att ta sig hem, eller om det inte bir dyrare, dit ni var på väg.

Begränsningar i Räddningsförsäkringen
Vi ersätter inte om orsaken till stoppet är att bränslet tagit slut eller om batteriet som är avsett för att driva fordonet är urladdat. Vi ersätter inte heller kostnader för att ta sig hem om förare eller passagerare drabbas av olycksfall, akut sjukdom eller avlider. Försäkringen ersätter dock resan till fordonets hemort för passagerare som inte kan fortsätta resan därför att föraren drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit. Se till att fordonet inte körs om det har körförbud meddelat av polis eller annan behörig besiktningsman.

Rättsskydd
Vi ersätter ombuds- och rättegångskostnader om du råkar i tvist med anledning av till exempel trafikolycka, köp, reparation eller försäljning av ditt fordon.

Begränsningar i rättskyddsförsäkringen
Det finns detaljerade regler för i vilka situationer försäkringen inte gäller. Om du som förare till exempel gör dig skyldig till rattfylleri när skadan inträffar gäller inte försäkringen.

Maskin- och elektronikskadeförsäkring
Vi ersätter skador eller fel på till exempel motor, kylsystem, växellåda, kraftöverföring, elektronik, broms och styrning, hybrid- och elbilsbatteri för husbil. Vi ersätter även skador eller fel på säkerhets- och förarstödsystem.

Begränsningar i maskin- och elektronikskadeförsäkringen
Vi ersätter inte skador på fordon som är äldre än åtta år eller som har gått mer än 10 000 mil, försäkringen upphör alltså så snart någon av gränserna passerats. Följ fordonstillverkarens bestämmelser om service, underhåll och reparationer så att det görs på ett fackmässigt vis. Se till att ha tillräckligt med frostskyddsmedel i kylsystemet och använd rätt bränsle. Använd inte komponenter som är avsedda för trimning eller som inte är anpassade för fordonet.

Hushåll- och installationsförsäkring
Vi ersätter skador eller fel på till exempel kyl, frys, diskmaskin och värmepanna i boendedel för husbil och husvagn.

Begränsningar i hushåll- och installationsförsäkringen
Vi ersätter inte kostnad för upptining av frusen ledning eller för rensning vid stopp i ledning. Vi ersätter inte heller förbättring eller förändring som du låter utföra i samband med reparation eller kostnad för provisorisk reparation

Ansvarsförsäkring
Vi ersätter för husvagn och husbil om ägare och brukare av fordonet orsakat skada genom handling eller underlåtenhet att handla under försäkringstiden, och som leder till skadeståndsskyldighet.

Begränsningar i ansvarsförsäkringen
Vi ersätter inte om skadan har hänt i samband med yrkes- eller tjänsteutövning eller liknande, i följd av med trafik husvagn eller skada som tillfogas någon som tillhör sama hushåll som den försäkrade. Vi ersätter inte heller skadeståndsskyldighet som grundar sig på särskilt åtagande eller avtal.

Helförsäkring
Utöver skyddet i halvförsäkringen ingår också vagnskadeförsäkring. Genom att komplettera med en vagnskadeförsäkring blir ditt fordon helförsäkrat. Då kan du få ersättning för skador på ditt fordon om du exempelvis krockar eller kör i diket.

Vagnskadeförsäkring
Vi ersätter om ditt fordon skadas i en trafikolycka med ett annat fordon och du har orsakat olyckan och om ditt fordon skadas i samband med en kollision, avkörning eller i en djurkollision. Vi ersätter också om ditt fordon skadas av en yttre olyckshändelse – till exempel om en gren krossar taket eller plötslig oförutsedd översvämning och om ditt fordon utsätts för skadegörelse av utomstående.

Självrisker i vagnskadeförsäkringen
Självrisken för vagnskadeförsäkringen kan variera beroende på vilken självrisk du har valt. Den framgår av ditt försäkringsbrev.

Begränsningar i vagnskadeförsäkringen
Vi ersätter inte skada på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan har orsakats av felet. Vi ersätter inte skada som beror på slitage eller bristfälligt underhåll eller skada från rost, frätning, köld, väta eller fukt. Vi ersätter inte heller om skadan beror på explosion i bilen, till exempel i motorn. Du ska se till att fordonet inte körs om det har körförbud och du ska se till att däcken uppfyller de krav som ställs i författningar och föreskrifter.

Vi vill att du ska vara nöjd
Det är viktigt att det ska finnas en väl fungerande klagomålshanteing för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda. En god hanterng av klagomål ger oss en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta åtgärder. Om du vill anmäla ett klagomål så kan du göra det själv på folksam.se/klagomal eller ringa oss på 0771-950 950. Om du inte är nöjd med ett beslut som vi har tagit och vill gå vidare har du rätt att få det prövat.

Allmänna försäkringsvillkor

1. Vilka fordon villkoren gäller för

Villkoren i detta häfte gäller för nedanstående fordon och som enligt försäkringsbrevet är försäkrat genom Folksam Motorfordon Företagsmotor.

- Registeringspliktig-/inte registreringspliktig moped
- Terrängskoter
- Terrängvagn
- Terränghjuling
- Snöskoter
- Motorcykel
- Husvagn
- Husbil
- Släpvagn med totalvikt upp till 2 000 kg

2. Vad som ingår i försäkringen

Du kan försäkra ditt fordon med olika omfattningar. Vad som ingår i din försäkring framgår av försäkringsbrevet. Nedan kan du se vilka olika omfattningsalternativ det finns:

Följande omfattningsalternativ finns för moped, terrängskoter, terrängvagn, terränghjuling, snöskoter, motorcykel och husbil:

	Trafik-försäkring	Halv-försäkring	Hel-försäkring	Avställnings-försäkring
Trafik[1]	X	X	X	
Kristerapi	X	X	X	
Brand		X	X	X
Glas		X	X	X
Stöld		X	X	X
Maskin[2]		X	X	
Hushåll och installationsförsäkring[2]		X	X	
Räddning[4]		X	X	
Rättsskydd		X	X	X
Vagnskada			X	X[3]
Ansvarsförsäkring[2]		X	X	

1. Lagstadgad försäkring
2. Gäller endast husbil
3. Begränsad omfattning, se punkt 11 i Egendomdomsförsäkring
4. Gäller endast husbil, moped och lätt motorcykel

Följande omfattningsalternativ finns för husvagn och släpvagn:

	Hel-försäkring	Halv-försäkring
Brand	X	X
Glas	X	X
Stöld	X	X
Rättsskydd	X	X
Hushåll och installationsförsäkring[1]	X	X
Ansvarsförsäkring[1]	X	X
Vagnskada	X	

1. Gäller endast husvagn

3. Var försäkringen gäller

Försäkringen gäller i EES-länderna samt i de övriga länder som är anslutna till systemet med grönt kort. Försäkringen gäller även under transport mellan dessa länder.

Avställningsförsäkring enligt punkt 11 i Egendomsförsäkring gäller dock bara i Sverige.

Trafikförsäkringen gäller alltid i hela världen enligt trafikskadelagen (TSL) för skada som i följd av trafik med svenskregistrerat fordon tillfogas svensk medborgare eller den som har sin hemvist i Sverige.

4. Självrisker

Självriskerna varierar beroende på vilken del av försäkringen som berörs. De självrisker som gäller i ditt fall ser du i försäkringsbrevet. Ibland gäller särskilda självrisker, dessa finns angivna under respektive avsnitt i detta villkor

Kristerapi

Om du drabbas av psykisk ohälsa som en direkt följd av en skadehändelse som är ersättningsbar i denna försäkring, kan du få kristerapi i form av högst tio behandlingar hos en legitimerad psykolog eller psykoterapeut som vi anvisar. Behandlingen ska godkännas av oss i förväg, utföras i Sverige, påbörjas inom ett år och avslutas inom tre år från skadetillfället. Vi ersätter också nödvändiga och skäliga resekostnader upp till totalt 4 000 kr samt kostnader för tolk. Kristerapi gäller utan självrisk.

Kristerapi gäller den som äger fordonet, förare som använder fordonet med ägarens tillstånd och passagerare i eller på fordonet. Försäkringen gäller även om du skadats av någon annan som omfattas av försäkringen.

Försäkringen gäller inte om du utfört eller medverkat till uppsåtlig gärning som är straffbelagd enligt svensk lag.

Trafikförsäkring

1. De bestämmelser som gäller för trafikförsäkringen finns i trafikskadelagen (TSL).

Trafikförsäkringen gäller för skador i följd av trafik med det försäkrade fordonet till exempel för personskador och skador på annans egendom utanför fordonet.

Din trafikförsäkring gäller inte för skador på din egen bil eller på egendom i denna.

Högsta ersättning är 300 miljoner kronor.

2. Vi åtar oss att betala en del skadekostnader utöver vad som följer av TSL:

a. Skadade kläder och andra tillhörigheter som skadad förare, passagerare eller annan person bar för personligt bruk. Vi ersätter inte pengar eller värdehandlingar. Högsta ersättning är 25 procent av ett prisbasbelopp per person.

b. Skada på egendom utanför fordonet även om den som drabbats av skadan varit medvållande. Den här utvidgade rätten till ersättning gäller inte vid skada

- på motordrivet fordon eller tillkopplat släp
- på spårbundet fordon
- på egendom som transporteras med fordon som nämns ovan
- på egendom som tillhör försäkringstagaren eller det försäkrade fordonets brukare eller förare
- om egendomens ägare varit grovt vårdslös eller orsakat skadan med uppsåt.

Högsta ersättning är 25 procent av ett prisbasbelopp per person.

3. Vi förhandlar med den som kräver ersättning och vid rättegång betalar vi dina rättegångskostnader i den utsträckning de är skäliga och överensstämmer med vårt intresse i rättegången. Vi är inte bundna av att du, utan godkännande från oss, tar på dig skulden för en skada, godkänner ersättningskrav eller betalar ersättning.

Vi betalar högst det belopp som motsvarar den trafikskadeersättning som den skadade skulle kunnat få enligt TSL.

Om någon drabbas av en personskada där ersättning ska lämnas från din trafikförsäkring betalar vi också ersättning för vissa ombudskostnader som den skadade har vid den utomrättsliga skaderegleringen i Folksam. Ersättning för ombudskostnader omfattar ombudets skäliga tidsåtgång för nödvändiga åtgärder i ärendet och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet respektive enligt brottsmålstaxan. Vid bedömningen av vilka ombudskostnader som kan betalas tillämpas den av Sveriges advokatsamfund och Svensk Försäkring gemensamt utarbetade promemorian om fördelning av arbetsuppgifter mellan skadereglerare och ombud i personskadenämnden. Vi betalar inte ombudskostnader som har samband med försäkringskassans handläggning eller prövning av ärendet eller med prövning i förvaltningsdomstol, om vi inte särskilt åtagit oss detta.

Vi inhämtar och betalar den medicinska utredningen i ärendet. Vi betalar inte ersättning för ytterligare sådan utredning, om vi inte särskilt åtagit oss detta. Beträffande vilka ombud som får anlitas gäller samma regler som för rättsskyddet, se punkt 6 i Rättsskyddsförsäkring.

Den som kan ha rätt till statlig rättshjälp ska i första hand ansöka om detta, Vi betalar inte de kostnader som skulle ha betalats av allmänna medel om ansökan hade gjorts.

4. Trafikförsäkringen gäller med en grundsjälvrisk som framgår av försäkringsbrevet.

I några fall gäller försäkringen även med en särskild självrisk, se nedan.

a. Självrisken är 1 000 kronor utöver gällande grundsjälvrisk om föraren var under 24 år när skadan hände. Gäller endast husbil och terrängskoter

b. Självrisken är 10 procent av ett prisbasbelopp utöver gällande grundsjälvrisk om

- föraren kört husbil eller registreringspliktig moped utan giltigt körkort/förarbevis
- föraren inte uppnått godkänd ålder för att köra fordonet
- föraren kört terrängskoter utan giltigt förarbevis eller körkort utfärdat före 1 januari 2000
- föraren kört traktor utan giltigt körkort eller traktorkort
- läraren/eleven vid övningskörning inte uppfyllt de regler som gäller för övningskörning

- föraren enligt strafföreläggande eller dom som vunnit laga kraft
  - gjort sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri
  - orsakat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet.

Självrisken enligt b) behöver dock inte betalas om det vid rattfylleribrott framgår att dessa omständigheter inte medverkat till skadans uppkomst. För fysisk person är självrisken totalt högst 10 procent av ett prisbasbelopp.

Du ska efter krav från oss betala den del av utbetalt skadebelopp som motsvarar självrisk.

Vi kan överlåta en fordran på obetald självrisk till Trafikförsäkringsföreningen.

5. Du behöver inte betala någon självrisk
- vid utbetalning enbart för skadad ren eller hund
- om skadan hände medan fordonet var stulet/tillgripen
- om skadan hände när polisman eller annan behörig person besiktigade fordonet
- om du kan visa att annan person än du själv eller föraren vållat skadan och vi inte kan visa att du eller föraren varit medvållande.

Ansvarsförsäkring

Gäller endast husvagn och husbil.

1. Vad försäkringen gäller för

I husvagns-/husbilsförsäkringen ingår skadeståndsansvar som ägare och brukare av fordonet när skada orsakats av handling eller underlåtenhet att handla under försäkringstiden.

2. Åtagande vid skada

Vi åtar oss att

- utreda om skadeståndsskyldighet föreligger
- förhandla med den som kräver skadestånd
- föra försäkrads talan vid rättegång och i så fall svara för rättegångskostnaderna
- betala skadestånd i ägarens eller brukarens ställe.

3. Högsta ersättning

Vi betalar högst 5 000 000 kronor vid varje skadetillfälle.

4. Vad försäkringen inte gäller för

Vi betalar inte

- skada som har samband med yrkes- eller tjänsteutövning, militär-, hemvärns och civilförsvarstjänst eller liknande
- skada som uppkommit i följd av trafik med husvagn (sådan skada omfattas av den dragande bilens trafikförsäkring)
- skada som tillfogas någon som tillhör samma hushåll som den försäkrade
- skadeståndsskyldighet som grundar sig på särskilt åtagande eller avtal.

Medger försäkrad person skadeståndsskyldighet, godkänner ersättningsbelopp eller betalar ersättning är detta inte bindande för oss. Om vi inte underrättas om en pågående rättegång eller om våra anvisningar i samband med rättegång inte följs är vi inte bundna av domstolens utslag.

5. Självrisker

Självrisken är 1 000 kronor.

Egendomsförsäkring

1. Vad som ingår i egendomsskyddet

I detta avsnitt redogör vi för hur försäkringen gäller för den egendom du har försäkrad – ditt fordon och den utrustning som ingår i skyddet.

Du ser i försäkringsbrevet vilka av dessa försäkringar som ingår i ditt egendomsskydd.

2. Vilken egendom som är försäkrad

Egendomsskyddet gäller för det försäkrade fordonet och för säkerhetsutrustning till exempel mopedhjälm, brandsläckare samt annan normal utrustning till fordonet.

Också fordonsdel och utrustning som du monterat av eller ännu inte monterat ingår. För husvagn/husbil gäller försäkringen för en extra uppsättning hjul utöver de hjul som finns på fordonet. För traktor är ersättningen för verktyg och reservdelar högst ett basbelopp.

För bilradio, band- eller cd-spelare, tv eller annan kommunikationsutrustning, polisradio och tillbehör till dessa är högsta ersättningsbelopp 10 000 kronor. Sådan utrustning ska vara fast monterad. Ersättning lämnas för högst två kassettband/cd-skivor.

Vid stöld av på fordonet monterade hjul (däck och fälg) är högsta ersättningsbelopp 10 000 kronor om hjulen inte är låsta med hjullås. Ersättningen gäller efter ålders- och självriskavdrag.

Vi ersätter inte mobiltelefoner.

2.1 Husvagn och husbil

I försäkringen för husvagn och husbil ingår också personligt lösöre. Även förtält samt video, bandspelare, skivspelare, cd-spelare, förstärkare, högtalaranläggningar samt radio- och tv-apparater som är fast monterade ingår.

2.1.1 Högsta ersättningsbelopp

- Stöldbegärlig egendom*, som förvaras i fordonet utan att vara fast monterad 5 000 kronor.
- Pengar och värdehandlingar** 2 000 kronor.
- Övrig personlig lösegendom 20 000 kr.

** Definition – Stöldbegärlig egendom*
Med stöldbegärlig egendom avses

- föremål helt eller delvis av ädel metall, äkta pärlor och ädelstenar
- antikviteter och konstverk, äkta mattor, fick-, smycke- och armbandsur, pälsar och pälsverk
- kameror, projektorer, kikare, musikinstrument, video- och bandspelare, skivspelare, cd-spelare, förstärkare, högtalaranläggningar, mobiltelefoner, radio- och tv-apparater, alla typer av datorer samt tillbehör till nu uppräknade föremål (även band, kassetter och skivor)
- vapen och tillbehör till dessa
- vin och sprit.

*** Definition – Pengar och värdehandlingar*
Med pengar och värdehandlingar avses

- mynt och sedlar
- aktier, obligationer och löpande skuldebrev
- biljetter och kuponger.

2.2 Vi betalar inte

- skada på varor som är avsedda för försäljning eller bearbetning
- skada på egendom som tillhör försäkrads rörelse eller förvärvsverksamhet
- när egendomen stjäls på annat sätt än i samband med inbrott i låst fordon, såvida inte hela fordonet samtidigt stulits. Med inbrott avses att gärningsmannen brutit sig in med våld
- när stöldbegärlig egendom, som inte är fast monterad, pengar eller värdehandlingar stjäls ur fordonet när det lämnas obebott i mer än ett dygn
- skada på fordonet förorsakad av råttdjur eller andra gnagare
- vin och sprit.

3. Vem försäkringen gäller för

Försäkringen avser endast ditt eget lagliga ekonomiska intresse som försäkringstagare, ägare och huvudsaklig brukare till den försäkrade egendomen. Om du inte är fordonets verklige ägare och huvudsaklige brukare gäller inte egendomsskyddet och någon ersättning kan inte betalas vid inträffad skada.

Vi har rätt att betala ersättning till
- säljaren eller kreditgivaren om fordonet köpts på avbetalning eller kredit. Ersättning betalas då till säljaren/kreditgivaren intill dennes återstående lagenliga fordran
- ägaren om du har hyrt fordonet på längre tid än ett år, det vill säga leasat det.

Vi har rätt att betala ersättning till ägaren även då försäkringsplikten fullgörs av den förmyndare som registrerats i Vägtrafikregistret.

4. Gemensamma aktsamhetskrav för egendomsskydd

Du får inte köra fordonet om du
- saknar giltigt körkort/förarbevis för registreringspliktig moped eller husbil
- saknar giltigt förarbevis eller körkort utfärdat före 1 januari 2000 för terrängskoter
- saknar giltigt körkort eller traktorkort för traktor
- inte uppnått godkänd ålder för att köra fordonet
- kan göra dig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska följa de regler som gäller vid övningskörning.

Ovanstående begränsningar gäller även släpvagn och husvagn om du som förare av dragfordonet inte uppnått godkänd ålder, saknar körkort, eller gjort dig skyldig till rattfylleri.

4.1 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 4 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig.

5. Brandförsäkring

5.1 Försäkringen gäller för skada genom brand, blixtnedslag eller explosion. Med brand avser vi ”eld som kommit lös”. Punkterat däck definieras inte som explosion.

Vid anlagd brand gäller försäkringen endast om branden anlagts av tredje man. Med tredje man menas annan än dig själv eller den som handlat utan ditt samtycke.

Vi ersätter också skada på elektriska kablar genom kortslutning och direkta följdskador på elektroniska komponenter genom sådan kortslutning.

För viss utrustning gäller särskilda beloppsgränser, se punkt 2.

5.2 Vi betalar inte skada
- genom trafikolycka (själva brandskadan ersätts givetvis, men inte följdskador, till exempel genom dikeskörning – då gäller i stället vagnskadeförsäkringen)
- som hänt under tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat tävlingsområde, samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- under hastighetskörning med fordonet som till exempel streetrace eller bankörning
- som säljare eller annan ansvarar för enligt köplagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 4.

5.3 Aktsamhetskrav
Elektriska kablar, bränsleledningar och komponenter ska vara fackmannamässigt monterade.

För att värma eller torka fordonet får du bara använda anordning som vi godkänt för det ändamålet. Fordonstillverkarens anvisningar ska följas.

Traktor och motorredskap ska vara utrustad med avstängningsanordning för elsystemet. Traktor registrerad efter 1996-01-01 ska dessutom vara utrustad med brandsläckare av klass 27A 144B minimum 4 kg enligt SS-EN 3. Traktor registrerad efter 2003-01-01 ska utöver brandsläckare av klass 34A 183 B minimum 6 kg enligt SSEN3 vara utrustad med elmanövrerad huvudströmbrytare.

5.4 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 5.3 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarligare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 4 i Om skada inträffar.

5.5 Självrisker
Självrisken framgår av ditt försäkringsbrev.

6. Glasförsäkring

6.1 Försäkringen gäller för skada på vindruta, siktruta, sidoruta eller bakruta som består i att rutan genombrutits, spräckts eller krossats. Glastak/lucka och strålkastarglas omfattas inte.

6.2 Vi betalar inte skada
- som hänt vid kollision, vältning eller när fordonet körts av vägen (denna begränsning gäller inte terrängskoter). Då gäller i stället vagnskadeförsäkringen
- som hänt under deltagande i tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat område samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som hänt under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel streetrace eller bankörning
- på strålkastarglas eller taklucka av glas eller plast eller annat kompositmaterial. Vi ersätter inte heller sprickor som beror på ålder och slitage i dörrutor, sido- och bakrutor av plast eller annat kompositmaterial
- som säljare eller annan ansvarar för enligt köplagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 4.

6.3 Självrisker
Självrisken framgår av ditt försäkringsbesked.

7. Stöldförsäkring

7.1 Försäkringen gäller för skada genom stöld eller tillgrepp av fortskaffningsmedel. Vi betalar också skador som uppstått vid försök till stöld eller tillgrepp. Försäkringen gäller dessutom för skada som uppsåtlig skadegörelse i samband med sådana händelser.

Vid förlust av fordon får du ersättning om det inte kommit tillrätta inom en månad efter det vi fått din anmälan om stölden.

7.2 Vi betalar inte skada
- om någon som tillhör ditt hushåll tar fordonet och använder det utan lov
- om någon annan som har tillgång till fordonet använder det utan lov.

Anmärkning till punkt 7.1 och 7.2
Begreppet stöld är definierat i brottsbalken. Det innebär att någon olovligen tar något som tillhör annan person i avsikt att till exempel behålla eller sälja det.

Tillgrepp av fortskaffningsmedel innebär att någon olovligen tar fordon som tillhör annan person för att använda det, men utan avsikt att behålla eller sälja det.

Om däremot någon som har tillgång till ett fordon använder det utan lov, är det varken stöld eller tillgrepp. Det är i stället olovligt brukande, vilket innebär att någon olovligen brukar annans fordon som han redan har i sin besittning.

Försäkringen gäller inte heller vid bedrägeri eller förskingringsbrott.

Med någon som tillhör ditt hushåll menar vi person som är folkbokförd och bor på samma adress som du, förutsatt att du har gemensamt hushåll.

7.3 Aktsamhetskrav

När du lämnar fordonet ska egendom som förvaras i det och inte är fast monterad vara inlåst i fordonet. Fordonsdel eller utrustning som inte är fast monterad ska förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till.

Föremål som på grund av storlek, användning eller liknande rimligtvis inte kan förvaras inlåsta, ska förvaras aktsamt.

Området där den försäkrade egendomen förvaras ska vara omslutet av en inhägnad (stängsel, vägg, grind, port med mera), som i sin helhet ger ett efter förhållandena godtagbart skydd mot inbrott och försvårar bortförandet av stöldgods.

Inhägnaden ska bestå av stängsel eller vägg och vara totalt minst 2,20 meter hög, varav de översta 0,2 metrarna ska utgöras av minst två rader taggtråd. Inhägnaden ska anslutas så nära till marken att inkrypning under inhägnaden förhindras. Inhägnadens fastsättningsanordningar, stolpar, stag med mera ska vara förankrade i marken på ett godtagbart sätt.

Anmärkning
Exempel på godtagbart utförande av stängsel och vägg är
- flätverksstängsel av minst 3 millimter tjock ståltråd med maskstorlek inte överstigande 50x50 millimeter.
- vägg av trä minst 25 millimeter tjock
- vägg av stålplåt minst 1 millimeter tjock
- grind, port och dörr

Grind, port och dörr ska fylla samma krav på skydd mot inbrott som stängsel och vägg enligt ovan och vara låst med av försäkringsbolagen godkänd låsenhet (instickslås och slutbleck eller hänglås med beslag). Hänglås och hänglåsbeslag ska uppfylla lägst låsklass 4. Vid gångjärnen ska finnas spärranordning som förhindrar avlyftning av grind i stängt läge. Port och dörr ska vara försedd med likvärdigt skydd. Grind, port och dörr anses ej låst om nyckel kvarlämnas i låset.

7.4 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 7.3 gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarligare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 4 i Om skada inträffar.

7.5 Aktsamhetskrav
När fordonet lämnas ska nedanstående föreskrifter vara uppfyllda:
- Moped ska låsas med två skilda lås, styrlås och mopedlås klass 3 eller lås/kätting klass 3.
- Terrängskoter och terrängvagn ska låsas med en godkänd kätting och godkänt hänglås.
- Husbil ska låsas med ratt- eller växellås.
- Husvagn och släpvagn ska låsas med ett av oss godkänt släpvagnslås.
- Motorcykel ska vara låst med två skilda lås, styrlås och MC-lås klass 3 eller lås/kätting klass 3.
- Traktor ska låsas med ratt-, styr- eller växelspakslås, om det finns monterat.

Nyckeln får inte lämnas kvar i fordonet eller i närheten av det och ska i övrigt förvaras på ett säkert sätt. Nyckel får inte förses med uppgifter om namn, adress eller registreringsnummer.

Kravet på låsning gäller inte när fordonet förvaras i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till. Kravet på låsning gäller heller inte när fordonet förvaras i allmänt garage, där du måste lämna ifrån dig nyckeln till stöldskyddet. Kravet gäller inte heller när du har fordonet på verkstad för reparation eller service.

7.6 Bryter du mot aktsamhetskraven i punkt 7.5 höjs självrisken med
- 5 000 kronor utöver grundsjälvrisken för husbil, traktor, terrängskoter
- 3 000 kronor utöver grundsjälvrisken för moped
- 2 000 kronor utöver grundsjälvrisken för husvagn
- 1 000 kronor utöver grundsjälvrisken för släpvagn.
- 5 000 kronor utöver grundsjälvrisken för motorcykel

Den höjda självrisken tillämpas inte vid enbart stöld av delar och tillbehör.

7.7 Självrisker
Självrisken framgår av ditt försäkringsbrev. Observera vad som sägs i punkt 7.6 om särskild självrisk när fordonet inte var låst med godkänt stöldskydd.

Grundsjälvrisk minskas med 1 800 kronor vid stöld eller tillgrepp av fordonet och utrustning som förvaras inlåst i fordonet om:
a. ditt fordon var utrustad med av oss godkänt larm, om det var aktiverat vid skadetillfället
b. fordonet var parkerad i låst garage eller annan låst lokal som du ensam har tillgång till
c. fordonet var parkerat i låst säkerhetsbur som vi godkänt.

Du slipper grundsjälvrisk vid stöld eller tillgrepp om ditt fordon var försett med annat, av oss godkänt, extra stöldskydd. Detta gäller inte vid stöld av utrustning eller försök till detta.

Stjäls bilradio, bandspelare, cd-spelare, tv, kommunikationsradio, polisradio och tillbehör till dessa är självrisken 30 procent av ersättningen för utrustning och montering (45 procent om du valt förhöjd stöldsjälvrisk), dock lägst den stöldsjälvrisk som gäller för fordonet.

Vid samtidig skada på fordon och utrustning tillämpas endast den högsta av dessa självrisker. Eventuell låssjälvrisk tillkommer.

8. Maskin- och elektronikskadeförsäkring
Gäller endast för husbil.

8.1 Maskin- och elektronikskadeförsäkringen gäller för husbil som är högst åtta år sedan den registrerades första gången eller som körts högst 10 000 mil. Försäkringen upphör alltså så snart någon av gränserna passerats.

Om du inte kan visa att skadan eller felet uppstått innan nämnda gränser passerats ska den anses ha hänt den dag du anmälde skadan eller felet till oss.

Försäkringen gäller för skada eller fel på följande komponenter.

Motor och kylsystem
- motor elmotor för framdrift av husbilen inklusive dess styrelektronik
- startmotor inklusive start/stoppsystem (utom husbilens startbatteri)
- grenrör
- avgasturbo, laddluftkylare, överladdningsaggregat inklusive styrsystem
- system för avgasrening inklusive dess styrsystem (utom ljuddämpare och avgasrör)
- bränslesystem inklusive insprutningssystem och dess reglerfunktioner. Tankarmatur och givare (utom ledningar, filter, bränsletank)
- tändsystem och dess reglerfunktioner (utom tändstift och startbatteri)
- tändlås (utom tändningsnyckel/kort/smartkey)
- motorns kylsystem inklusive oljekylare och värmeelement
- kupévärmare som är integrerad i bilens kyl/värmesystem (utom fjärrsändare)
- aircondition, klimatanläggning

Växellåda, kraftöverföring
- kraftöverföring, växellåda inklusive lameller i automatlådor, styrelektronik och reglag
- koppling, svänghjul (utom nedsliten kopplingslamell och följdskador därav)
- drivaxlar och hjullager på drivande axlar

Elektronik
- elektriska kablar (utom defrosterslingor i rutor)
- generator (och följdskador som påverkar bilens elektroniska funktion)
- central elektronikmodul, elcentral med säkringsdosa
- färddator, farthållare
- flerfunktions/kombinationsinstrument, (hastighetsmätare, motorinformation)
- elektroniskt stöldskydd och larm
- centrallåsenhet inklusive elektronik till dörrlås (utom nycklar/kort/smartkey och fjärrkontroll)
- informations- och kommunikationssystem för data, navigering, multimedia
- stolsvärme
- torkarmotor till vind- och bakruta
- regnsensor

Broms, styrning
- servosystem för bromsar inklusive huvucylinder
- styr- och reglersystem för låsningsfria bromsar (utom huvudcylindrar, bromsok, bromsskivor/trummor, bromsbelägg samt parkeringsbroms och dess ingående komponenter)
- servosystem för styrinrättning
- styrväxel (utom stag och kulleder)

Säkerhets- och förarstödsystem
- airbag inklusive givare och sensorer
- säkerhetsbälte, bältespåminnare och bältesförsträckare
- kollisionsvarningssystem, autobromssystem
- antisladd-/spinnsystem samt elektronik till chassistabiliseringssystem (utom stötdämpare, hydraul/luftbälg och fjädrar)
- line och sideassistsystem inklusive sensorer
- parkeringsassistans inklusive sensorer och kamera
- backkamera
- huvudstrålkastarens styrenhet till Xenon, LED, laserljus (utom lampa, dioder och glas)
- reglermotor till adaptiva strålkastare

Hybrid
- batteri till hybridsystem (utom husbilens startbatteri)

Definition
Med fabriksmonterad utrustning menar vi fordonsunik i husbilen integrerad utrustning som monterats av fordonstillverkaren eller av denne auktoriserad verkstad.

8.2 Vi betalar inte för skada eller fel
- som uppstått till följd av att husbilen konverterats från ett drivmedel till ett annat såvida inte fordonstillverkaren godkänt detta
- som hänt under deltagande i tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat område samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som hänt under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel streetrace eller bankörning
- som är brandskada enligt punkt 5, glasskada enligt punkt 6, stöldskada enligt punkt 7 eller vagnskada enligt punkt 10
- som säljare eller anan ansvarar för enligt köplagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 4.

8.3 Aktsamhetskrav
Fordonstillverkarens anvisningar för service och underhåll ska följas från det att fordonet registrerades första gången. Service och underhåll ska vara fackmannamässigt utfört. Detta gäller även för tiden innan du tecknade försäkringen och du ska kunna visa att service är utförd på fordonet. Om du inte kan visa att fordonet genomgått service räknas det som utebliven service.

Du måste också se till att fordonets kylsystem innehåller tillräckligt med frostskyddsmedel. Komponenter som avviker från fordonets seriemässiga utförande, är trimmade eller inte uppfyller tillverkarens krav, får inte användas. Fordonet får inte köras så att motor eller kraftöverföring utsätts för onormal påfrestning, exempelvis köra fast varningslampa tänts.

8.4 Om aktsamhetskraven i punkt 9.3 bryts gör vi normalt avdrag med 25 procent på ersättningen. Avdraget kan i allvarligare fall bli större, till och med så att du inte får någon ersättning alls. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Vi gör inget avdrag om försummelsen är lindrig. Se även punkt 4 i Om skada inträffar.

8.5 Självrisker
Självrisken framgår av ditt försäkringsbesked. Den högre självrisken gäller för bil som passerat 4 000 mil. Självrisken tillämpas på de olika komponenterna var för sig.

9. Hushåll/installationsförsäkring
Försäkringen gäller endast för husvagn och för boendedel i husbil.

9.1 Försäkringen gäller för skada eller fel samt följdskador på följande fabrikskomponenter.
- chassi: stabiliseringssyste, hydrauliska stödben inklusive elmotor och fjärrkontroll
- interiör: klimatanläggning/luftkonditionering, fastmonterad vattentank (utom filter, ledningar, kran/blandare/pump), värmepanna inlusive elpatron, gasolanläggning och säkerhetslarm/gasvarnare.
- hushållsmaskiner: kyl, frys, diskmaskin, mikrovågsugn, spis inklusive ugn, fläkt och centraldammsugare
- elcentral exklusive manöverpanel
- jordfelsbrytare
- elektriska kablar: försäkringen ersätter skada på ledningar och kablar i boendedel i husbil och husvagn genom kortslutning och direkt uppkomna följdskador på elektriska komponenter.

9.2 Vi betalar inte
- kostnad för förbättring eller förändring som du låter utföra i samband med reparation eller kostnad för provisorisk reparation
- kostnad för upptining av frusen ledning eller för rensning vid stopp i ledning
- för skada eller fel som säljare eller annan ansvarar för enligt köplagen, eller som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

9.3 Aktsamhetskrav
Skäliga åtgärder ska vidtas för att förhindra frysning av ledningssystem och därtill anslutna anordningar.

9.4 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 9.3 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig.

9.5 Skadevärdering
Egendomen värderas till återställandekostnaden, det vill säga reparation när så kan ske eller i annat fall utbyte av det skadade föremålet.

Åldersavdrag görs på återställandekostnaden med åtta procent per år räknat för varje helt år som gått sedan föremålet första gången togs i bruk.

9.6 Självrisker
Självrisken är 1000 kronor.

10. Vagnskadeförsäkring

10.1 Försäkringen gäller för skada genom trafikolycka, annan yttre olyckshändelse eller genom uppsåtlig skadegörelse av någon utomstående.

Några exempel på när försäkringen gäller
Om du krockar, välter, kör i diket, råkar ut för snöras eller fallande föremål, till exempel ett träd, eller om fordonet skadas vid transport, till exempel på färja eller tåg. Försäkringen ersätter även skada på släpvagn som räddningstjänsten åsamkar till följd av att transporterad häst fått panik. Försäkringen ersätter också inre skador i släpvagn som påverkar släpets funktion och som är orsakade av häst.

Försäkringen gäller även för sådana skador under fordonets transport på annat transportmedel
- på lastanordning som är monterad på släpfordon, även om skadan skett på annat sätt än vad som sägs i punkt 3 i Allmänna försäkringsvillkor och Ansvarsförsäkring. Skada som lastanordningen orsakar på fordonet ersätts också. Lastanordning är kran, tipp, bakgavelhiss eller annan anordning som används för att lasta och lossa det egna fordonet
- på fordonet som orsakats av anordning för vägarbete eller snöplogning monterad på fordonet.

10.2 Läckageskada
I försäkring för husvagn, som vid skadetillfället var högst fem år gammal, räknat från första registreringen, och för seriemässigt tillverkad husbil betalar vi också skada genom oberäknad utströmning av vatten från fast monterad tank eller ledningssystem.

10.2.1 Begränsningar
Ersättning lämnas inte för skada
- genom utströmning från avloppssystem
- på grund av frysning eller kondens
- genom utströmning från lösa plastdunkar eller liknande
- genom läckage från taklucka, fönster eller karosskarvar
- på anordning för vägarbete eller snöplogning som är monterad på fordonet.

10.3 Vi betalar inte skada
- som hänt under deltagande i tävling, träning, uppvisning, övningskörning eller liknande användning av fordonet inom inhägnat område samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- som hänt under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel streetrace eller bankörning
- på fordonsdel med konstruktions-, fabrikations- eller materialfel, om skadan orsakades av felet
- som består i slitage eller beror på bristfälligt underhåll
- genom rost, frätning, köld, väta eller fukt. Vi ersätter dock skada som är en direkt följd av sådan händelse som anges i punkt 10

- som beror på explosion i motor, ljuddämpare, däck eller slangar. Vi ersätter dock skada som är en direkt följd av sådan händelse som anges i punkt 10
- som hänt vid vägarbete eller snöplogning
- som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

Dessutom gäller vad som anges i punkt 4.

10.4 Aktsamhetskrav – husvagn, husbil

Du ska se till att fordonet inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

Tankar, ledningssystem inklusive slangar och slangklämmor samt tankanslutningar ska årligen kontrolleras med hänsyn till slitage och åldersförändringar.

Du ska se till att släpvagns maximala lastvikt inte överskrids.

Du ska se till att släpvagn har en monterad säkerhetsbom vid transport av häst.

10.5 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 10.4 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig.

10.6 Självrisker

Självrisken framgår av ditt försäkringsbesked.

Om förare av terrängskoter eller husbil var under 24 år höjs vagnskadesjälvrisken med 1 000 kronor. Vid samtidig trafikskada tas endast en ungdomssjälvrisk ut.

11. Avställningsförsäkring

11.1 Avställningsförsäkring gäller om detta anges i försäkringsbeskedet. Försäkringen gäller endast i Sverige.

11.2 Försäkringen gäller när fordonet är avställt i vägtrafikregistret och inte brukas. Egendomsskyddets villkor tillämpas. Försäkringen omfattar brand-, glas- och stöldförsäkring. Rättsskyddsförsäkring ingår också.

Räddnings-, Maskin-,och elektronikskadeförsäkring samt allriskförsäkring/avbrottsersättning ingår däremot inte. Vagnskadeförsäkring enligt punkt 10 ingår men med begränsning att skada genom trafikolycka inte ingår.

Försäkringen gäller dock under direkt färd till och från närmaste bilprovningsstation eller annan behörig anläggning för besiktning. I dessa fall gäller också trafik- och räddningsförsäkring. Observera att begränsningen i vagnskadeförsäkringen fortfarande gäller.

11.3 Självrisker

Vilka självrisker som gäller framgår av ditt försäkringsbesked.

12. Hur vi värderar och ersätter din skadade egendom

12.1 Vi ersätter din skada enligt de försäkringsvillkor som gällde för din försäkring på skadedagen.

12.2 Vi ersätter den ekonomiska förlusten enligt nedanstående regler. Förlust eller annan olägenhet av att egendomen inte har kunnat användas betalar vi bara om vi särskilt åtagit oss detta. Vi ersätter inte affektionsvärde eller annat värde av personlig natur.

12.3 Vi har rätt att avgöra om en skada ska ersättas kontant eller repareras samt reparationsmetod eller ersättas med närmast motsvarande egendom.

Vi har också rätt att avgöra var egendomen ska inköpas eller repareras. Vi övertar äganderätten till ersatt egendom och till ersatta delar om inget annat avtalats.

Vi åtar oss att vid reparation föreslå verkstad som är miljögodkänd av oss. Vid totalskada ombesörjer vi att fordonet lämnas till av oss miljögodkänd bildemonterare.

Av miljöskäl är det viktigt att minimera avfallet och främja återanvändning av delar så långt detta är möjligt. Därför gäller för denna försäkring att
- reparationsmetod ska användas som ger minsta möjliga miljöpåverkan utan att kvalitet eller trafiksäkerhet påverkas
- begagnade originaldelar ska om så är möjligt användas
- skadade plastdetaljer ska repareras om så är möjligt. Anlitad verkstad ska vara miljögodkänd och ha särskild kompetens för reparation av plast
- skador på vindruta ska repareras om så är möjligt.

Vid skada som inte omfattas av försäkringen kan vi lämna förslag på miljögodkänd verkstad eller bildemonterare.

12.4 Ersättning för skada grundas på egendomens värde vid köp i allmänna handeln (marknadsvärde) omedelbart före skadan. Om fordonet i förhållande till dess marknadsvärde inte är lönsamt att reparera eller om det inte kommit tillrätta efter stöld värderar vi det inklusive fast monterad utrusning enligt punkt 2. Från denna regel görs avsteg dels enligt nästa stycke och dels enligt punkt 12.2.

För utrustning enligt punkt 2 samt för lättmetallfälgar beräknas marknadsvärdet genom fasta åldersavdrag från nyanskaffningspriset. Vi gör inget avdrag för första året från det att utrustningen inköpts ny.

Därefter drar vi av tio procent för varje påbörjat år, dock högst 80 procent. För däck yngre än fem år är avdraget 20 procent per körda 10 000 km. För däck äldre än fem år lämnas ingen ersättning.

Aktuell självrisk dras av efter det att åldersavdrag gjorts.

12.5 Vid skada på husvagn eller husbil som är ersättningsbar från egendomsskyddet lämnas ersättning med nytt fordon av samma eller likvärdigt fabrikat, typ och årsmodell som den skadade (nyvärdesersättning) om följande förutsättningar är uppfyllda
- fordonet är seriemässigt tillverkat
- fordonet omfattas i Sverige av fabrikantens garantier och den svenska generalagentens andra åtaganden
- du har ägt fordonet oavbrutet sedan det registrerades första gången
- skadan har hänt inom 1 år efter det fordonet registrerades första gången (förregistrering hos handlare räknas inte)
- fordonet har körts högst 1 000 mil (gäller inte husvagn)
- skälig reparationskostnad för fordonet och den utrustning som ingår i fordonets ”nypris” beräknas överstiga 50 procent av detta pris vid skadetillfället. Vid beräkningen räknas mervärdesskatt eller annan jämförlig skatt in i reparationskostnaderna.

Samtidigt skadad utrustning ersätts med ny om den ingick i fordonets ”nypris”.

Om det finns särskilda skäl har vi rätt att istället ersätta skadan kontant. Vi betalar då högst vad det skulle ha kostat oss att skaffa ett nytt fordon.

Vid stöld av, eller skada på, förtält (markis eller liknande) till husvagn gör vi avdrag i procent enligt följande tabell:

< 1 år	1 år	2 år	3 år	4 år	5 år	6 år
0	15	30	40	50	60	70

12.6 Avbrott – husvagn och husbil

För husvagn eller husbil betalar vi avbrottsersättning, om en skada som är ersättningsbar enligt villkor för egendomsskyddet medfört avbrott i påbörjad semesterresa. Vi lämnar ersättning med 200 kronor per dag för den tid husvagnen eller husbilen inte kunnat användas under semesterresa, dock högst tre veckor.

En förutsättning för att vi ska betala avbrottsersättning ur husvagnsförsäkringen är att dragbilen är försäkrad hos Folksam.

För husbil betalar vi avbrottserättning under förutsättning att husbilen är minst halvförsäkrad i Folksam.

12.6.1 Begränsningar – avbrott

Vi betalar
- merkostnad för kost och logi eller hyra av annat likvärdigt fordon
- högst 15 000 kronor.

12.7 Vi betalar inte

- kostnad för förbättring eller förändring av fordonet som gjorts i samband med skadereparation
- merkostnad som beror på att du inte följt våra anvisningar om inköpsställe eller reparation, till exempel dyrare inköps- eller reparationskostnad
- kostnad för lackering, till exempel motiv- och effektlackering, eller annan modifiering som inte motsvarar den som fordonet hade i det seriemässiga utförandet. Vi betalar dock för varumärkes- eller mönsterskyddad firmasymbol och reklamtext
- eventuell värdeminskning efter reparation
- merkostnader genom att reservdelar fraktas på annat sätt än vad som är normalt, om vi inte godkänt detta
- normalt slitage när fordonet använts i samband med stöld eller annat olovligt tillgrepp
- mervärdesskatt när försäkringstagaren eller fordonsägaren/uthyraren är redovisningsskyldig för sådan skatt.

12.8 Värdering av lös egendom

Du kan begära att en värderingsman, förordnad av handelskammaren, ger ett utlåtande om värdet på din egendom.

Om värderingsmannen kommer fram till ett högre värde än vi, betalar vi hela värderingskostnaden. I annat fall betalar du och vi hälften var, upp till 2 000 kronor.

Vi ersätter endast en värdering.

12.9 Motorcykel som är 30 år eller äldre

För motorcykel som är 30 år eller äldre är ersättningen från kaskoförsäkringen maximerad. Högsta ersättningsbelopp för motorcykel är 50 000 kronor såvida inte högre ersättningsbelopp överenskommits.

Räddningsförsäkring

1. Vad försäkringen gäller för

1.1 Det framgår av ditt försäkringsbesked om Räddningsförsäkring ingår. Räddningsförsäkringen gäller för person- och fordonstransporter som blivit nödvändiga genom att du i samband med resa med det försäkrade fordonet råkat ut för sådana nödsituationer som anges i punkt 1.2.

Rese- och transportkostnader ska vara skäliga och göras med det billigaste transportmedel som går att använda med hänsyn till omständigheterna. Om du ordnar transport med privat bil betalar vi ersättning enligt Skatteverkets regler för skattefri bilersättning med egen bil. Räddningsförsäkringen gäller också för tillkopplad släpvagn, till exempel husvagn. Räddningsförsäkringen ersätter även kostnader för nödvändiga telefonsamtal till Folksam och larmcentral med högst 500 kronor.

1.2 Persontransporter

Om ditt fordon stulits, skadats eller fått driftstopp betalar vi kostnader för resa till hemort för förare och passagerare. I stället för hemresa betalar vi kostnaden för fortsatt resa till bestämmelseorten om detta inte blir dyrare.

Vi betalar hemresan, dock längst till fordonets hemort, för passagerare som inte kan fortsätta resan därför att föraren drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit.

1.3 Fordonstransporter

Om ditt fordon stulits, skadats eller fått driftstopp betalar vi kostnaden för bärgning till närmaste lämpliga verkstad eller reparation på platsen om detta inte blir dyrare.

Vi betalar transport av fordonet, till fordonets hemort i Sverige, om det inte kan köras hem på grund av att förare eller passagerare drabbats av akut sjukdom, olycksfall eller har avlidit.

Om skadan hänt utomlands kan vi också betala hemtransport av fordonet i oreparerat skick om vi bedömer att fordonet inte kan repareras enligt fordonstillverkarens anvisningar. Detta under förutsättningar att skadan är ersättningsbar enligt försäkringsvillkoret, till exempel vid maskinskada ska fordonet omfattas av en gällande maskin- och elektronikskadeförsäkring. Hemtransport av fordonet ska först godkännas av oss.

1.4 Hämtning av fordonet

Vi betalar resekostnad för en person från bostaden eller resmålet för hämtning av fordonet efter reparation eller då den kommit tillrätta efter stöld. Hämtningen ska du själv ordna, men vi ska först godkänna den.

Om det finns särskilda skäl kan vi ombesörja hämtningen.

2. Vi betalar inte

Räddningsförsäkringen betalar inte

- kostnader för förarens hemtransport om denne drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- kostnader för passagerares hemtransport om denne drabbats av olycksfall, akut sjukdom eller har avlidit
- merkostnader som beror på att du inte följt våra anvisningar om hämtning eller hemtransport av fordonet, till exempel dyrare bärgningskostnad
- kostnader som du skulle ha haft även om skadan inte uppstått
- kostnader som uppstått om orsaken till driftstoppet beror på bränslebrist eller om batteriet som är avsett för att driva fordonet är urladdat
- hämtning eller hemtransport av fordonet i skadat skick (reparation ska alltså först göras) såvida inte skadan hänt utomlands se punkt 1.3
- högre kostnader för hämtning eller hemtransport än vad fordonet är värt när transporten görs
- kostnader som uppstått när händelsen inträffar under deltagande i tävling med fordonet, träning, uppvisning, övningskörning eller liknade användning av fordonet inom inhägnat område samt annat avlyst område eller väg avsett för sådan användning
- kostnader som uppstått under hastighetskörning med fordonet såsom till exempel streetrace eller bankörning
- kostnader som säljare eller annan ansvarar för enligt garanti eller liknande utfästelse. Vi ersätter dock om den försäkrade visar att den som ansvarar inte avhjälper eller betalar.

3. Aktsamhetskrav

Du ska se till att fordonet inte körs av förare som
- saknar giltigt körkort/förarbevis/traktorbevis
- inte uppnått den ålder som krävs för att köra fordonet
- kan göra sig skyldig till rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Du ska se till att fordonet inte är:
- olagligt genom att hastighetshöjande åtgärder vidtagits (trimmats).

Du ska se till att:
- vid övningskörning, såväl lärare som elev uppfyller de regler som gäller vid övningskörning.
- fordonet inte körs när körförbud meddelats av polis eller annan behörig besiktningsman.

Innan fordonet används på isbelagt vatten ska du förvissa dig om att isen har tillräcklig bärighet.

3.1 Om du bryter mot aktsamhetskravet i punkt 3 kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdraget görs efter vad som är skäligt med hänsyn till förhållandets samband med den inträffade skadan, det uppsåt eller den vårdslöshet som har förekommit och omständigheterna i övrigt. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls. Vi gör inte något avdrag om försummelsen är lindrig.

4. Självrisker

Självrisken framgår av ditt försäkringsbesked.

Rättsskyddsförsäkring

1. Vem försäkringen gäller för
Försäkringen gäller för det försäkrade fordonets ägare, brukare och förare – de försäkrade – i denna deras egenskap. Försäkringen gäller inte för den som har brukat fordonet utan lov.

2. Vad försäkringen gäller för
2.1 Försäkringen gäller för tvist som endast kan prövas som tvistemål (T-mål) av tingsrätt, hovrätt eller Högsta domstolen. Tvist anses uppstå vid den tidpunkt när en part helt eller delvis avvisar ett framställt anspråk. Måste en tvist först handläggas av någon annan instans täcks inte kostnaderna för sådan förberedande prövning av försäkringen. Om resning beviljas i nämnda mål gäller försäkringen också för detta.

Rättsskyddet gäller inte för kostnader för prövning i Trafikskadenämnden.

2.2 Försäkringen gäller för brottmål där den försäkrade misstänks, åtalas eller slutligen döms för
- brott som enligt lagen bara kan medföra bötesstraff, till exempel vårdslöshet i trafik
- vållande till annans död eller vållande till kroppsskada eller sjukdom.

Kan den som åtalas för grov vårdslöshet i trafik eller för grovt vållande till annans död eller till kroppsskada eller sjukdom, genom lagakraftvunnen dom visa att brottet inte bedömts som grovt, gäller försäkringen.

3. Vad försäkringen inte gäller för
Försäkringen gäller inte för
- tvister som enbart kan prövas av administrativa myndigheter eller domstolar, till exempel länsstyrelse eller allmänna förvaltningsdomstolar
- tvister som vid en rättslig prövning handläggs som så kallade småmål. Med småmål menas tvister där värdet av vad som yrkas ligger under ett halvt prisbasbelopp. Beloppsbegränsningen gäller även för tvister utomlands. Tvist med Folksam om försäkringsavtalet omfattas dock
- tvister där du inte har ett befogat intresse att få din sak behandlad
- tvister med någon som du är eller har varit gift, registrerad partner eller sammanboende med
- för uthyrares del, tvister som avser anspråk på grund av yrkesmässig uthyrning av fordonet
- brottmål där misstanke om brott eller åtal till någon del avser uppsåtliga eller grovt vårdslösa gärningar, till exempel rattfylleri, grovt rattfylleri eller olovlig körning. Försäkringen gäller inte heller för tvist som avser skadestånd eller annat anspråk på grund av att den försäkrade begått, eller misstänks ha begått, sådana gärningar
- tvister som avser skadeståndsanspråk mot dig om skadeståndsskyldigheten kan omfattas av trafikförsäkring
- tvister som gäller personskadereglering så länge ersättning för ombudskostnader kan lämnas genom trafikförsäkring.

4. När försäkringen gäller

4.1 Huvudregel
Du kan få rättsskydd om försäkringen gäller när tvisten eller misstanken om brott uppkommer och om den då gällt oavbrutet i minst två år. Försäkringen behöver inte hela tiden ha funnits i Folksam. Om du tidigare haft samma slags rättsskyddsförsäkring i annat bolag får du tillgodoräkna dig den.

4.2 Om du inte har haft försäkring i två år
Om du när tvisten uppkommer har försäkring men inte haft den så lång tid som två år, kan du ändå få rättsskydd om de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket eller misstanken om brott inträffat sedan försäkringen trätt i kraft.

4.3 Om din försäkring upphört
Om du inte längre har någon rättsskyddsförsäkring när tvisten uppkommer därför att försäkringsbehovet upphört, kan du trots detta få rättsskydd om försäkringen var i kraft när de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade och att försäkringen därefter var i kraft fram till att försäkringsbehovet upphörde. Då tvisten uppstår får det inte ha gått längre tid än tio år sedan de händelser eller omständigheter som ligger till grund för anspråket inträffade.

Beträffande preskription se punkt 10 i Om skada inträfffar.

5. Var försäkringen gäller
Anspråket eller misstanken om brott ska ha sin grund i något som har inträffat inom försäkringens giltighetsområde, se punkt 3 i Allmänna försäkringsvillkor.

6. Ombud eller försvarare
6.1 För att få rättsskydd måste du anlita ett ombud eller en försvarare som du skriftligt givit en rättegångsfullmakt till. Ditt ombud ska vara en advokat eller en biträdande jurist anställd på en advokatbyrå.

Du kan även anlita annat lämpligt ombud. Du och vi kan i så fall begära att Svensk Försäkring avger ett rådgivande yttrande i frågan om ombudets lämplighet.

6.2 Vi har rätt att hos Sveriges Advokatsamfund påkalla skiljedom rörande skäligheten av det anlitade ombudets arvode och kostnader. Vi har även rätt att begära prövning av skäligheten av advokats eller biträdande jurists arvode och andra kostnadsanspråk hos Advokatsamfundets och Svensk Försäkrings ombudskostnadsnämnd.

Om ombudet inte är advokat eller biträdande jurist på advokatbyrå kan Svensk Försäkrings nämnd för rättsskyddsfrågor pröva skäligheten av arvodes- eller kostnadsersättningen.

7. Vilka kostnader försäkringen ersätter
7.1 Vi ersätter endast sådana kostnader som är nödvändiga och skäliga. Vi ersätter inte kostnader som du kunde ha fått ersatt av staten eller av din motpart. Ersättning kan även lämnas i tvister som förlikas eller av annat skäl aldrig kommer inför domstol.

7.2 Försäkringen ersätter
- ombuds och försvarares arvode och kostnader
- kostnad för medlare som blivit utsedd av tingsrätt eller hovrätt
- kostnader för nödvändiga utredningar som ditt ombud beställt
- kostnader för bevisning i rättegång och skiljeförfarande
- expeditionskostnader i domstol
- rättegångskostnader som du har ålagts att betala till din motpart
- rättegångskostnader som du vid förlikning har åtagit dig att betala till din motpart under förutsättning att det är uppenbart att domstolen skulle ha ålagt dig att betala rättegångskostnader med högre belopp om tvisten hade fullföljts.

Ersättning lämnas för skälig tidsåtgång och högst enligt den timkostnadsnorm som regeringen bestämt för rättshjälpsområdet, respektive enligt brottmålstaxan. Som huvudregel utbetalas arvode och annan ersättning då ärendet har slutredovisats till Folksam. Allmänt a conto kan dock utbetalas om det finns skäl till det med hänsyn till det arbete som lagts ned i ärendet och till den tid som återstår innan ersättning kan fastställas. Betalning a conto sker inte oftare än en gång i halvåret.

8. Vilka kostnader försäkringen inte ersätter
Försäkringen ersätter inte
- värdet av ditt eget arbete, förlorad inkomst, resor, uppehälle eller andra omkostnader som du har haft
- kostnaden för verkställighet av dom, beslut eller avtal
- merkostnader som beror på att du har anlitat flera ombud eller försvarare eller bytt ombud eller försvarare såvida det inte föreligger särskilda skäl
- ersättning till skiljemän
- kostnader som i avvaktan på prövning av liknande mål inte ska ersättas enligt 10 § 9 punkten rättshjälpslagen.
- tvister som har samband med överlåtna krav.

Har du tillerkänts ersättning i form av skadestånd som också får anses täcka advokatkostnader, får du inte ersättning ur försäkringen för dessa kostnader.

9. Högsta ersättningsbelopp

Vid varje tvist eller brottmål kan ersättningen högst uppgå till 300 000 kronor.

Endast en tvist anses föreligga om

- du och annan försäkrad står på samma sida
- flera tvister avser samma angelägenhet
- yrkandena stöder sig på väsentligen samma händelser och omständigheter.

Således kan en tvist föreligga även om yrkandena inte stöder sig på samma rättsliga grund.

10. Självrisker

Självrisken är 20 procent av skadekostnaden, dock lägst 1 500 kronor eller vad som framgår av försäkringsbeskedet.

Allmänna bestämmelser

För försäkringen gäller försäkringsvillkor, försäkringsbesked samt försäkringsavtalslagen.

1. Skaderegistrering

Bolaget använder sig av ett för försäkringsbranschen gemensamt skadeanmälningsregister (GSR). Detta register innehåller vissa uppgifter om skadan samt uppgift om vem som begärt ersättning. Det innebär att bolaget får reda på om du tidigare anmält någon skada hos annat försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag eller myndighet som handlägger likartade ersättningsanspråk. Ändamålet med GSR är att till försäkringsföretag, tjänstepensionsföretag och myndigheter som handlägger likartade ersättningsanspråk tillhandahålla ett underlag för att identifiera oklara försäkringsfall och ersättningsanspråk. Därigenom kan företag och myndigheter motverka utbetalning av ersättningar som baseras på oriktiga uppgifter liksom felaktig utbetalning från flera försäkringar för samma skada. Uppgifterna kan även användas i avidentifierad eller pseudonymiserad form för statistiska ändamål och analyser på aggregerad nivå. Personuppgiftsansvarig för GSR är Skadeanmälningsregister (GSR) AB, Box 24171, 104 51 Stockholm. Se www.gsr.se för mer information om den behandling av uppgifter som förekommer i registret.

Vi kan också lämna uppgifter om bland annat stölder och eftersökt gods till Larmtjänst AB, en branschgemensam organisation som arbetar för att bekämpa försäkringsrelaterad brottslighet.

Vi äger rätt att i det för försäkringsbranschens gemensamma skadeanmälningsregistret (GSR) registrera anmälda skador i anledning av denna försäkring.

2. Avtalet och premien

2.1 Försäkringen gäller från och med den dag som anges i försäkringsbrevet. Tecknas försäkringen samma dag som den ska börja gälla, gäller den från och med det klockslag den tecknades. Försäkringen gäller inte för skada eller fel som inträffat eller uppkommit innan försäkringen börjat gälla.

2.2 Försäkringen förnyas automatiskt för ett år i sänder om inte uppsägning har gjorts av dig som försäkringstagare eller av oss. Den förnyade försäkringen börjar löpa när tiden för den tidigare försäkringen går ut. Vill du istället säga upp försäkringen från huvudförfallodagen behöver du inte ange någon särskild anledning. Uppsägning från vår sida när du begär förnyelse kräver däremot särskilda skäl enligt försäkringsavtalslagen. Tecknar du försäkring för ditt fordon i annat försäkringsbolag och inte betalar premie till Folksam, förnyas inte försäkringen.

2.3 Du kan säga upp försäkringen under försäkringstiden om det föreligger viss anledning som anges i försäkringsavtalslagen, till exempel om behovet av försäkring upphör eller liknande omständighet inträffar. Du får också säga upp försäkringen vid skada att upphöra inom 14 dagar. Om du har en gruppförsäkring kan du när som helst under försäkringstiden säga upp försäkringen att genast upphöra. Från vår sida kan vi säga upp försäkringen under försäkringstiden bara om du eller den försäkrade grovt åsidosatt era förpliktelser mot oss eller om det finns synnerliga skäl.

Om försäkringen sagts upp av dig eller oss, får du tillbaka den del av premien som du har rätt till.

2.4 Försäkringen och premien bygger på de uppgifter som du har lämnat oss. Vid premieberäkningen tar vi hänsyn till bland annat följande faktorer; vilket fordon du har och hur gammalt det är, var ditt företag är beläget, hur många mil du kör per år, vilken självrisk på vagnskadan som du väljer och ditt tidigare skaderesultat.

Vi har rätt att begära uppgifter från dig som påverkar din premie. Får vi inte in begärda uppgifter beräknas premien utifrån av oss förutbestämda regler.

3. Upplysningsplikt

När du vill teckna, utvidga eller förnya försäkring ska du på vår begäran lämna upplysningar som kan ha betydelse för frågan om försäkringen ska meddelas. Du ska ge riktiga och fullständiga svar på våra frågor.

Om du inser att vi tidigare haft oriktiga eller ofullständiga uppgifter om förhållanden av uppenbar betydelse för riskbedömningen ska du utan oskäligt dröjsmål rätta uppgifterna.

4. Riskökning

4.1 Du ska utan oskäligt dröjsmål anmäla till oss om ett förhållande som har angetts i avtalet och som är av väsentlig betydelse för risken ändras.

4.2 Om du uppsåtligen eller av oaktsamhet eftersatt din upplysningsplikt enligt punkt 3 eller anmälningsplikt enligt punkt 4.1 kan ersättningen sättas ned i fråga om varje försäkrad efter vad som är skäligt med hänsyn till den betydelse förhållandet skulle ha haft för vår bedömning av risken, det uppsåt eller den oaktsamhet som har förekommit och övriga omständigheter.

4.3 Ändring av premie och andra villkor kan vi normalt bara göra i samband med förnyelse av försäkringen. Om vi vill göra sådan ändring meddelar vi dig senast i samband med att vi sänder dig premiekravet så du har tid att bestämma dig om du vill godta ändringen eller låta försäkringen upphöra.

Sådan premieändring som beror på ändrat riskförhållande, till exempel fordonsbyte, adressändring eller höjning av årlig körsträcka, har vi rätt att göra omgående.

4.4 Premie för nytecknad försäkring ska betalas inom 14 dagar, eller enligt separat avtal, efter den dag då vi sände dig premiekravet. Detsamma gäller tilläggspremie på grund av att försäkringen ändrats under försäkringstiden.

Premie för förnyad försäkring behöver inte betalas tidigare än en månad från den dag då vi sände dig premiekravet. Om premieperioden är högst en månad ska premien dock betalas på periodens första dag.

4.5 Om premien inte betalas i rätt tid och dröjsmålet inte är av ringa betydelse skriver vi och säger upp försäkringen att upphöra 14 dagar därefter. Samtidigt påminner vi dig om att om du betalar inom 14 dagar så fortsätter försäkringen att gälla. Är det fråga om obetald tilläggspremie får vi räkna om försäkringstiden för den ändrade försäkringen med hänsyn till den premie som du tidigare betalat.

4.6 Betalar du premien efter det att försäkringen har upphört på grund av underlåten betalning anser vi att du har begärt ny försäkring från och med dagen efter den då premien betalades. Vi underrättar dig inom 14 dagar om vi inte vill bevilja ny försäkring.

4.7 Har du hindrats från att betala premie i rätt tid på grund av att du blivit svårt sjuk, berövats friheten eller inte fått ut lönen eller pensionen från din huvudsakliga anställning eller liknande hinder, fortsätter försäkringen ändå att gälla. Men den upphör om premie inte betalas inom en vecka efter det att hindret fallit bort och i vart fall när tre månader gått från den dag premien skulle ha betalats.

4.8 Skulle vi av någon anledning säga upp försäkringen men du får vårt brev för sent på grund av omständigheter som du inte kunnat råda över, upphör försäkringen först en vecka efter det du fått brevet. Försäkringen upphör dock alltid tre månader efter avsändandet och detta gäller även om brevet inte kommer fram.

4.9 Vi kan överlåta en fordran på obetald premie till Trafikförsäkringsföreningen.

5. Dubbelförsäkring

Har samma intresse försäkrats mot samma fara hos flera bolag, är varje bolag ansvarigt mot den försäkrade som om det bolaget ensamt hade beviljat försäkring.

Du har dock inte rätt till högre ersättning från bolagen än vad som sammanlagt svarar mot skadan. Är summan av ansvarsbeloppen större än skadan, fördelas ansvarigheten mellan bolagen efter förhållandet mellan ansvarsbeloppen.

6. Penningtvätt

Försäkringsersättning betalas inte om det skäligen kan antas att en utbetalning skulle medföra risk för brott mot penningtvättslagstiftningen.

7. Avdrag på ersättningen

7.1 Aktsamhetskrav
Försäkringen ger dig ett långtgående skydd vid skada. Du måste dock själv medverka till att skada inte inträffar. I villkoret finns några krav på aktsamhet som du måste följa för att inte riskera avdrag på ersättningen. Hur vi beräknar avdraget framgår vid respektive aktsamhetskrav i villkorstexten.

Hänsyn tas till den betydelse förfarandet haft för skadan eller dess omfattning och till omständigheterna i övrigt.

7.2 Framkallande av försäkringsfall
Försäkringen gäller inte för dig om du framkallat skadan uppsåtligen, eller i den mån du uppsåtligen förvärrat följderna av en skada.

Om skadan uppkommit eller dess följder förvärrats genom grov vårdslöshet från din sida kan vi göra avdrag på ersättningen. Detsamma gäller om du annars måste antas ha handlat eller underlåtit att handla i vetskap om att detta innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa. Avdraget kan i allvarliga fall leda till att du inte får någon ersättning alls.

8. Räddningsplikt
När en skada inträffar åligger det varje försäkrad att efter bästa förmåga begränsa dess omfattning, till exempel larma brandkåren vid brand och försöka rädda hotad egendom i den mån det kan ske utan fara. Rimlig kostnad för åtgärd att hindra följderna av en skada som hänt ersätts av oss vare sig åtgärden lyckats eller inte, i den mån du inte har rätt till ersättning från annat håll.

Det nu sagda gäller även om det är fråga om att hindra en skada som omedelbart hotar att inträffa. Däremot ersätter vi inte förebyggande åtgärder som till exempel kostnad för låsbyte vid förlust av fordonets nyckel.

Har du uppsåtligen åsidosatt dina skyldigheter att vidta räddningsåtgärder kan vi göra avdrag på ersättningen efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Detsamma gäller om du har åsidosatt dina skyldigheter med vetskap om att det innebar en betydande risk för att skadan skulle inträffa eller annars genom grov vårdslöshet.

9. Identifikation med den försäkrade vid tillämpning av punkt 7
Med ditt handlande likställs handlande av den som med ditt samtycke har tillsyn över den försäkrade egendomen.

Om det föreligger synnerliga skäl tillämpas inte denna bestämmelse.

10. Undantag från bestämmelserna om avdrag enligt punkt 4.2 och 7 samt vid brott mot något aktsamhetskrav
Vi gör inget avdrag vid
- ringa oaktsamhet
- handlande av någon som var allvarligt psykiskt störd eller som var under tolv år
- handlande som avsåg att förebygga skada på person eller egendom i sådant nödläge att handlandet var försvarligt.

11. Återkrav
I samma utsträckning som vi har betalat ersättning för skada övertar vi din rätt att kräva ersättning av den som är ansvarig för skadan.

För trafikförsäkring gäller, att i samma utsträckning som vi har betalat ersättning, har vi enligt trafikskadelagen rätt att kräva tillbaka ersättning av den som vållat skadan med uppsåt eller genom grov vårdslöshet eller genom vårdslöshet i förening med rattfylleri eller grovt rattfylleri.

Dessutom kan vi enligt trafikskadelagen framställa återkrav mot innehavare av järnväg eller spårväg samt mot den som är ansvarig för skada enligt lagen om produktansvar.

Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättningen från försäkringen.

12. Lag, garanti, annat åtagande

Försäkringen gäller inte för skada som säljare eller annan ansvarar för enligt lag, garanti eller liknande åtagande. Försäkringen gäller dock om den försäkrade kan visa att den som gjort åtagandet inte kan fullgöra detta.

Har du vid köp av egendom tecknat särskild försäkring, så gäller din fordonsförsäkring endast i den mån ersättning inte lämnas genom den särskilda försäkringen.

13. Krigsskador

Försäkringen gäller inte för skada som har samband med krig, krigsliknande händelser, inbördeskrig, revolution, upplopp eller uppror.

Om skadan hänt utanför Sverige tillämpar vi inte undantaget för krigsskador inom tre månader efter oroligheternas utbrott. Förutsättningen för att försäkringen ska gälla är dock att fordonet fanns i det drabbade området vid utbrottet och oavbrutet fram till den dag skadan inträffade. Dessutom får du inte ha tagit del i oroligheterna eller tagit annan befattning med dem som rapportör eller dylikt och inte heller låtit någon annan använda fordonet för sådana ändamål. Under samma förutsättningar betalar vi också förlust av fordon som konfiskerats eller måste lämnas kvar vid evakuering eller internering.

14. Atomskador med mera

Ersättning lämnas inte för skada vars uppkomst eller omfattning har samband med atomkärnprocess.

Försäkringen gäller inte heller för skada genom spridande av biologiska, kemiska eller nukleära substanser i samband med terrorhandling.

Med terrorhandling avses en skadebringande handling som är straffbelagd där den begås eller där skadan uppstår, och som framstår att vara utförd i syfte att

- allvarligt skrämma en befolkning
- otillbörligen tvinga offentliga organ eller en internationell organisation att genomföra eller avstå från att genomföra en viss åtgärd eller
- allvarligt destabilisera eller förstöra de grundläggande politiska, konstitutionella, ekonomiska eller sociala strukturerna i ett land eller i en internationell organisation.

15. Dammbrott

Försäkringen gäller inte för skada vars uppkomst eller omfattning har direkt eller indirekt samband med dammbrott.

Övrig information

Behandling av personuppgifter

Folksam värnar om din personliga integritet och vill att du ska känna dig trygg i hur vi hanterar dina uppgifter. När du ingår ett försäkringsavtal med Folksam behandlar vi dina personuppgifter huvudsakligen för att fullgöra våra åtaganden enligt försäkringsavtalet och för att följa de lagar och regler som gäller för vår verksamhet. Vi behandlar även dina uppgifter när vi har ett berättigat intresse att behandla dina personuppgifter till exempel för att tillhandahålla relevant information och marknadsföring till dig och för att utveckla våra produkter och tjänster.

Hur vi behandlar dina personuppgifter beror på vilka produkter du har hos oss.

På folksam.se/personuppgifter hittar du mer information om hur vi behandlar dina personuppgifter. Där kan du bland annat läsa om vilka personuppgifter vi behandlar, för vilka ändamål vi behandlar personuppgifter, vilka parter vi delar personuppgifter med och hur du utövar dina rättigheter. Du kan även kontakta vår kundservice på 0771-950 950.

Om skada inträffar

1. Anmäl till oss vad som hänt så snart som möjligt. Ta gärna första kontakten med oss per telefon. Telefonnummer framgår av ditt försäkringsbesked.

2. Stöld, tillgrepp av fortskaffningsmedel, skadegörelse, kollision med djur eller skada som orsakats av annat okänt motorfordon ska anmälas till polisen i det land där händelsen inträffade.

För vår bedömning i ersättningsfrågan är vi bland annat beroende av vad som framgår av polisprotokollet. Du ska därför medverka i polisutredningen genom att lämna alla uppgifter du har. Lämna oss en kopia av polisanmälan.

3. Skada som har hänt när fordonet transporterats på annat färdmedel ska också anmälas till transportföretaget.

4. För att vi ska kunna bedöma ditt ersättningskrav måste du ge oss de upplysningar och handlingar som vi behöver såsom inköpskvitton, läkarintyg och så vidare.

Du är också skyldig att medverka till besiktning som vi vill utföra i anledning av inträffad skada.

5. Om du bryter mot bestämmelserna i punkt 1–4 ovan och försummelsen medför skada för oss kan vi göra avdrag på ersättningen. Avdrag görs efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Vid ringa oaktsamhet görs inget avdrag.

6. Om du eller någon annan som begär ersättning vid skada uppsåtligen eller av grov vårdslöshet lämnar oriktiga uppgifter, förtiger eller döljer något av betydelse för bedömningen av rätten till ersättning kan vi göra avdrag efter vad som är skäligt med hänsyn till omständigheterna. Om vi redan betalat ut ersättning kan vi helt eller delvis återkräva den.

7. Reparation ska i förväg godkännas av oss. Våra anvisningar ska följas vid valet av reparatör, reparationsmetod och material. Folksam tar hänsyn till eventuella olägenheter såsom till exempel fördyringar i form av resekostnader eller onödigt långa väntetider som du skulle kunna drabbas av. Du ska ha ett medgivande från oss eller Folksam Jour innan du själv beställer reparation såvida inte omständigheterna hindrar dig från att ta kontakt med oss eller Folksam Jour.

För försäkringen gäller vissa miljöåtaganden. Dessa framgår av punkterna 12.3 i Egendomsförsäkring.

Du ska som ägare till fordonet, efter vårt medgivande, beordra reparation samt godkänna eller reklamera utfört arbete.

Återbetalning vid förskott

8. Om vi förskotterar pengar eller ställer betalningsgaranti för någon typ av kostnader måste du betala tillbaka om det visar sig att du inte hade rätt till ersättning från försäkringen.

Dröjsmålsränta

9. Vi strävar efter att betala skador så snart det går och i de fall utredningen drar ut på tiden kan vi betala ersättning i förskott. Skulle det ändå, trots att du gjort vad som åligger dig, dröja mer än en månad innan du får ersättning får du ränta på det belopp du är berättigad till. Tidpunkten för betalning kan dock förskjutas i vissa situationer som anges i försäkringsavtalslagen.

Dröjsmålsräntan beräknas enligt 6 § räntelagen.

Preskription

10. Du förlorar din rätt till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd om du inte väcker talan mot oss inom tio år från tidpunkten när det förhållande som enligt försäkringsavtalet berättigar till sådant skydd inträdde. Om du framställt ditt anspråk till oss inom den tid som angetts här har du dock alltid sex månader på dig att väcka talan mot oss, räknat från det att vi har förklarat att vi har tagit slutlig ställning till anspråket.

Trafikskadelagen

Du förlorar din rätt till ersättning om du inte väcker talan mot oss inom tio år från skadehändelsen.

Om du begär omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen får talan dock väckas inom tre år från tidpunkten när det förhållande som ligger till grund för omprövningsyrkandet inträdde. Om du vill ha ersättning och har anmält skadan inom tio år eller begärt omprövning enligt 5 kap 5 § skadeståndslagen är fristen att väcka talan alltid minst sex månader från det att vi har förklarat att vi tagit slutlig ställning till anspråket. Om talan inte väcks i rätt tid går rätten till ersättning förlorad. Talan får väckas senare än tio år endast om det finns synnerliga skäl. Vid bedömningen ska det särskilt beaktas om du har varit förhindrad att framställa anspråket i tid.

Force majeure

11. Om en utredning av ett försäkringsfall eller utbetalning av ett försäkringsbelopp blir försenat på grund av force majeure, det vill säga en händelse som ligger utanför Folksams kontroll, kan inte Folksam hållas ansvariga för förseningen. Detta givet att vi har gjort vad som skäligen kan begäras för att begränsa de skador som kan uppkomma.

Exempel på sådana händelser som kan utgöra force majeure är ändrad lagstiftning, myndighetsåtgärd, krig, krigsliknande händelser, terrorhandling, naturkatastrof, brand, strejk, blockad, bojkott eller annan liknande omständighet. Beträffande strejk, blockad och bojkott gäller ovanstående även om det är Folksam som är föremål för eller vidtar sådan konfliktåtgärd. Folksam svarar inte heller för skada som orsakats av fel i telefonnät eller annan teknisk utrustning som inte tillhör oss.

Vid frågor om försäkring eller skador

Kundservice
Kontakta Folksam Företagssupport på telefon 08-772 86 35.
För öppettider se folksam.se
E-post: foretag@folksam.se

Skadeärenden
Kontakta oss vid inträffad skada. Du når oss på telefon 0771-950 950.
För öppettider se folksam.se

Folksam Jour
Inom Sverige 0771-45 00 00
Utanför Sverige +46 771 45 00 00

Hjälp utanför Sverige
Utanför Sverige kan du få hjälp av våra larmcentraler. Vid personskada SOS International.
Kontaktuppgifter, se nedan.

SOS-International
Nitivej 6
DK-2000 Frederiksberg
Denmark
E-post: sos@sos.eu
Telefon: +45 70 10 50 50
Fax: +45 70 10 50 56

Om vi inte skulle komma överens

Vi vill att du ska vara nöjd
Det är viktigt att det finns en väl fungerande klagomålshantering för att du som kund ska kunna få dina intressen tillgodosedda.

En god hantering av klagomål ger Folksam en möjlighet att fånga upp problem samt att vidta förebyggande åtgärder.

Vänd dig först till oss på Folksam
Missförstånd eller oenigheter kan ofta klaras upp på ett enkelt sätt. Ta därför först kontakt med den som handlagt ditt ärende. Om du ändå inte blir nöjd så kan du kontakta handläggarens närmaste chef.

Gäller oenigheten värdering av skadad egendom kan du begära ett utlåtande av en opartisk värderingsman, förordnad av handelskammaren. Om värderingsmannen kommer fram till ett högre värde än vi, betalar vi hela värderingskostnaden. I annat fall betalar du och vi hälften var. Vi ersätter endast en värdering.

Kundombudsmannen Folksam
Du som är kund i Folksam har möjligheten att få ditt ärende omprövat av Kundombudsmannen som är oberoende i förhållande till Folksams organisation. Kundombudsmannen omprövar de flesta ärenden rörande försäkring, skadefrågor och sparande. Om du inte är nöjd med Folksams slutliga beslut kan Kundombudsmannen göra en opartisk bedömning av ditt ärende. Efter det att Folksam har lämnat sitt slutliga beslut har du ett år på dig att göra en anmälan till Kundombudsmannen, under förutsättning att preskription inte inträtt i enlighet med vad som anges nedan i avsnittet ”Vänta inte för länge”.

Adress: Kundombudsmannen Folksam, 106 60 Stockholm
Telefon: 0771-655 253
E-post: kundombudsmannen@folksam.se
Webb: folksam.se

Försäkringskommitté
Om du omfattas av en gruppförsäkring kan det finnas möjlighet att få ditt ärende prövat av en försäkringskommitté. Vänd dig till Kundombudsmannen i första hand om ditt ärende och för mer information om detta förfarande.

Branschgemensamma nämnder
Du kan i vissa fall få ditt ärende prövat i någon av följande nämnder.

Trafikskadenämnden
Trafikskadenämnden är fristående från försäkringsbolagen och verkar för en enhetlig och skälig personskadereglering inom trafikförsäkringen. Vissa ersättningsfrågor är obligatoriska och ska alltid prövas av nämnden. Folksam hjälper dig i samband med den obligatoriska prövningen.

Det finns andra frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande. I dessa frågor kan du själv begära prövning hos Trafikskadenämnden via en särskild blankett som finns hos:

Adress: Trafikskadenämnden, Box 24048, 104 50 Stockholm
Webb: trafikskadenamnden.se

Ansvarsförsäkringens Personskadenämnd
Ansvarsförsäkringens personskadenämnd prövar ärenden för personer som skadats och har rätt till skadestånd för sina skador. Den fungerar ungefär som trafikskadenämnden för trafikskadade. Vissa ersättningsfrågor ska alltid hänskjutas till nämnden för yttrande. Framför dina önskemål tll Folksam om du vill att nämnden ska yttra sig i de frågor där vi inte är skyldiga att inhämta yttrande.

Patientskadenämnden
Patientskadenämnden är en rådgivande nämnd till försäkringsbolagen. Nämnden ska på begäran av patient, vårdgivare, försäkringsbolag eller domstol yttra sig i skadeärenden som rör patientförsäkringen.

Adress: Patientskadenämnden, Box 241, 104 51 Stockholm

Personförsäkringsnämnden
Personförsäkringsnämnden prövar tvister mellan den försäkrade (enskild konsument) och försäkringsbolagen som rör liv-, sjuk och olycksfallsförsäkring, i de fall där det krävs medicinska bedömningar.

Nämnden för Rättsskyddsfrågor
Nämnden för Rättsskyddsfrågor prövar på begäran av försäkrad omfattningen av rättsskyddsförsäkring, fråga om ersättningsanspråk inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring och fråga om överprövning av ombuds lämplighet inom rättsskyddsförsäkring och trafikförsäkring.

Du kan själv begära prövning hos Personförsäkringsnämnden och Nämnden för Rättsskyddsfrågor via en särskild blankett som finns hos:

Adress: Svensk Försäkrings Nämnder, Box 24067, 104 50 Stockholm
Telefon: 08-522 787 20
Webb: forsakringsnamnder.se

Anmälan till Nämnden för Rättsskyddsfrågor måste göras senast inom ett år efter det att du har framfört ditt klagomål till Folksam.

Allmänna reklamationsnämnden (ARN)
ARN är en statlig myndighet som prövar de flesta tvister om privatpersoners försäkringar, dock inte tvister som rör ett lägre belopp än 2 000 kronor eller medicinska bedömningar och i regel inte ärenden som rör obligatorisk gruppförsäkring.

ARN prövar inte heller försäkringstvister rörande försäkring som grundar sig på kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter, om avtalet föreskriver ett särskilt tvistelösningsförfarande. Detta sker vanligtvis genom prövning i en partssammansatt nämnd. Fler undantag finns och framgår av ARN:s hemsida.

Anmälan till ARN måste ha kommit in inom ett år från det att du första gången framförde ditt klagomål till Folksam. Om det gått längre tid än ett år har du alltid möjlighet att skicka in anmälan inom två månader efter det att Kundombudsmannen Folksam har lämnat slutligt besked.

Adress: Box 174, 101 23 Stockholm
Telefon: 08-508 860 00
E-post: arn@arn.se
Webb: arn.se

Allmän domstol
Du kan få din tvist med Folksam prövad av tingsrätten. Om du har rättsskyddsförsäkring kan den ersätta en del av rättegångskostnaderna.

Konsumenternas försäkringsbyrå
Försäkringsbyrån ger kostnadsfri information och råd i försäkringsfrågor för privatpersoner, men prövar inte enskilda försäkringstvister.

Adress: Box 24215, 104 51 Stockholm
Telefon: 0200-22 58 00
Webb: konsumenternas.se

Kommunal konsumentvägledning
Du som privatperson kan också få information och råd via din hemkommuns konsumentvägledare.

Vänta inte för länge

Om du väntar för länge med att få din tvist prövad kan du förlora din rätt till ersättning (preskription). Vill du undvika preskription måste du väcka talan vid tingsrätten inom tio år från skadetillfället/tidpunkten när det förhållande inträffade/inträdde som enligt försäkringsavtalet berättigar till försäkringsersättning eller annat försäkringsskydd.

Om den tidpunkten inträffat före den 1 januari 2015 måste du i regel väcka talan inom tre år från det att du fick kännedom om att fordringen kunde göras gällande.

Om ett försäkringsavtal berättigar till ersättning för olika ersättningsposter eller olika skador vid olika tidpunkter kan delar av kravet preskriberas enligt äldre bestämmelser och andra delar enligt nya bestämmelser.

Om du som privatperson anmält din skada eller ditt anspråk före preskriptionstidens utgång har du alltid sex månader på dig att väcka talan från det att du fått slutligt besked från Folksam eller Kundombudsmannen.